

Vážení Čitatel'!

Vytvorenie webovej stránky termeszet/janossomorja.hu a piroda/velkeulany.sk bolo indukované víťazným projektom v rámci výzvy Program cezhraničnej spolupráce Maďarská republika – Slovenská republika 2007-2013, kde v centre pozornosti stála ochrana životného prostredia. Projekt s názvom „Felfedezzük a természetet / Objavíme prírodu” vznikol vďaka spoločnej iniciatívy samospráv mesta Jánossomorja v Maďarsku a obce Veľké Úľany /Nagyfödémés/ na Slovensku. Tieto samosprávy už niekoľko desaťročí úzko spolupracujú. Táto spolupráca bola spečatená podpísaním zmluvy o partnerstve roku 2004. V ďalších dvoch rokoch, 2005-2006 bol zrealizovaný projekt s názvom „S partnerstvom v EÚ”.

Obec Veľké Úľany sa nachádza v juhozápadnej časti Slovenska, v Trnavskom kraji, v okrese Galanta, medzi riekami Malý Dunaj a Čierna voda. Pomenovanie obce pochádza z pramaďarského slova födém – méhkaptár = úl, pravdepodobne bola táto oblasť sídlom panovníckych včelárov. Oblasť je súčasťou chráneného vodohospodárskeho pásma na Žitnom Ostrove, ochrana II. stupňa (podľa vládneho nariadenia č. 46/1978). Obec, ktorá má 4 300 obyvateľov, sa už roky snaží vyriešiť problémy spôsobené privalovými dažďami. Predkladaný projekt vznikol na riešenie a odstránenie tohto problému.

V ďalšej časti by som chcel poprosiť cteného čitateľa, aby preskúmal jednotlivé body nášho menu, pod ktorými ponúkame detailné informácie pre tých, ktorí sa podrobnejšie zaujímajú o náš projekt. Je dôležité, aby ste aj Vy mali možnosť oboznámiť sa s jednotlivými prvkami projektu, aby ste získali dostatočné a presné informácie o aktivitách obidvoch obcí. Popri účastníkoch projektu aj vy budete mať možnosť zapojiť sa do jednotlivých aktivít a procesov.

Ing. Gógh František, starosta

Dr. Kurunczi Károly, starosta

/Főmenü/

PARTNERSTVO

Obidve partnerské obce ležia na rovine, na približne rovnakej ploche. Na lokálnych prírodných vodách sa vyskytuje pestrofarebná, nezameniteľná flóra a fauna. Partnerské vzťahy medzi obidvoma obcami sú upevnené spoločnými záujmami, akými sú podobné prírodné, spoločenské a hospodárske podmienky a spoločná vôľa zníženia znečistenia okolia. Obce sa spoločnými silami snažia zachovať flóru a faunu prírodných vôd, zriadením parkov využívať a priblížiť občanom prírodné krásy prostredia. V rámci týchto aktivít sa prioritne spoliehajú na účasť a spoluprácu mládeže.

Hlavnou cieľovou skupinou projektu sú odberatelia pitnej vody žijúci v chránenom vodohospodárskom pásme, t.j. obyvatelia a návštevníci týchto obcí. Obyvateľstvo požaduje ochranu povrchových a spodných vôd, čistotu okolia, rekreačné možnosti poskytnuté nádherným prírodným prostredím.

Žiaci obecných základných škôl /Jánossomorja a Veľké Úľany/ sa vytvorením laboratórnej infraštruktúry aktívne zapájajú do skúmania kvality vody a pozorovania biotopov. Zdieľaním výsledkov týchto pozorovaní na báze medzinárodných vzťahov povzbudzujú miestne obyvateľstvo na ochranu prírody a ekologicky šetrné správanie, výsledkom ktorých bude zachovanie prírodných hodnôt a čisté prostredie. Pokračovanie partnerských vzťahov, vzájomné návštevy podporujú ekologické správanie a aktivity v záujme ochrany prírody mladých aj dospelých obyvateľov.

/fómenü/ O PROJEKTE

Spoločný rozvoj a spoločná realizácia

Základná myšlienka projektu, ochrana prírodného bohatstva sa prvýkrát objavila na družobnom stretnutí oboch partnerov. Kvôli kompletnému vypracovaniu projektu bola potreba zorganizovať niekoľko pracovných stretnutí, ktoré boli realizované samosprávami obidvoch obcí formou vzájomných návštev. Na týchto stretnutiach sa obce dohodli na definovaní problémov svojich prírodných vodných nádrží a dohodli sa aj na formách účasti školskej mládeže a metódach ochrany životného prostredia. Implementačné obdobie projektu trvá od 1. novembra 2010 do 31. októbra 2011.

Vedúci partner, obec Veľké Úľany sa zaväzuje, že v rámci individuálnej úlohy projektu vyčistí koryto a okolie riečky Ereč /Erecs/, ktorá je vo vlastníctve obce. Ďalej zorganizuje stretnutie žiakov partnerských obcí a spoločné pozorovania prírody a tiež laboratórne práce miestnych žiakov. V poslednej fáze projektu Vedúci partner zrealizuje záverečnú konferenciu, pripraví a spracuje kompletnú fotodokumentáciu o čistení koryta a úpravách okolia rieky Ereč.

Z maďarskej strany zahraničný partner /Jánossomorja/ zabezpečí účasť aj prepravu žiakov na záverečnej konferencii.

Spoločnou úlohou obcí je zaobstaranie potrebných zariadení do laboratória na základnej škole slovenskej obce, ktoré je potrebné na kontrolu kvality vody, kde potom zabezpečia odber vzoriek a analytické laboratórne testy.

Motivácia a možné zdroje problémov

Vytvorenie projektu, jeho konkrétne úlohy a aktivity boli motivované viacerými faktormi. Slovenská obec, Veľké Úľany sú najväčšou obcou okresu Galanta, majú 4300 obyvateľov a patria k aglomerácii Bratislava – Trnava. Zvýšenie dopytu po obytné domy a byty a urýchlenie urbanizačných procesov stále viac ohrozujú flóru, faunu a prírodné vodné plochy. Vedúci partner v rokoch 2007-2008 pozbieral sťažnosti obyvateľov, ktoré boli podané poslancom obecného zastupiteľstva a vyhodnotil ich. Ďalej vyžiadal informácie o rozboroch vody, ktoré si dali vyhotoviť podnikatelia. Zahraničný partner si tiež dal vyhotoviť rozbor vody z vlastnej drobnej vodárne. 80 % obyvateľov sa sťažovalo na nevyriešenú situáciu odvodu dažďovej vody. Rozbory vody u vedúceho partnera preukázali prítomnosť nitrátov a oxidu železného a u maďarského partnera znečistenie arzénom a nitrátom v každej vzorke (100 %).

Ďalšími zdrojmi problémov sú nevyriešený odtok a znečistenie dažďovej vody, zabahnené a nánosmi znečistené dno koryta. Zlá kvalita stojatých vôd negatívne vplýva na flóru a faunu, sústavne sa znižuje plocha zelene. Najväčším problémom však je pasívny, nevšímavý postoj veľkej časti obyvateľstva, týkajúci sa ochrany prírody.

Ciele a aktivity projektu

Tvorcovia projektu definovali spolu štyri špecifické ciele a deväť aktivít. Medzi špecifické ciele patrili:

1. Obnova funkcie koryta Ereč, zachránenie flóry a fauny priľahlej zelene.
2. Zabezpečiť príležitosti na relaxáciu v prírodnom prostredí v intraviláne obce
3. Zabezpečiť účasť mladej generácie na sledovaní znečistenia prostredia, aktívne zapájať žiakov do skúmania príčin.
4. Pomocou partnerstva prezentovať globálny charakter znečistenia životného prostredia a možnosť koordinovať ochranu prírody na medzinárodnej úrovni.

Z najdôležitejších aktivít a úspechov treba vyzdvihnúť nasledovné:

Očistenie koryta Ereč a úprava jeho brehov patrí do skupiny činností č. 1. V dôsledku tejto aktivity sa obnoví funkcia koryta, vytvorí sa prirodzený zberač vody, ako aj zelené priestranstvá na jeho brehoch. Vo vlhkom, čistom prostredí môžu žiť rastliny a živočíšne druhy vyžadujúce takéto prostredie bez ohrozenia. Na území obce sa vytvoria nové prírodné priestranstvá vhodné na využitie voľného času.

Aktivity 2, 3 a 4, ktorých výsledkom budú v oboch obciach pravidelné merania znečistenia vodných zdrojov v laboratóriách škôl pod vedením odborníkov a pedagógov, svoje výsledky zaznačia do zápisníc a pomocou pedagógov ich aj vyhodnotia. Počas odoberania vzoriek si budú všímať rastliny a živočíchov, žijúcich na brehu potoka a svoje pozorovania napíšu do zápisníc, ktoré neskôr využijú vo svojich vyhodnoteniach. Žiaci budú konfrontovaní s konkrétnymi príkladmi znečisťovania prírody a s vplyvmi znečisťovania prírody na rastliny a živočíchov.

Aktivity číslo 6. a 7. sú vlastne stretnutia žiakov, ktorí vykonávajú podobné činnosti v záujme ochrany prírody, vymieňajú si názory a sú svedkami toho, že medzinárodná koordinácia ekologických aktivít je nielen možná, ale aj potrebná.

Opatrenia trvalo udržateľného rozvoja

Opatrenia trvaloudržateľného rozvoja		
Opatrenia	Organizácia	Podrobný popis
Zvyšovanie ekologického povedomia o výrobkoch a ich recyklácii - prostredníctvom aktivít a ovplyvňovania návykov správania.	Obec Veľké Úľany /SK/ a Mesto Jánossomorja /HU/	Kontroly kvality vody a spozorovania flóry a fauny budú spojené so znalosťami pravidiel ekologického správania sa. Odmenou bude účasť na medzinárodnej návšteve a vecný dar.
Participácia - počas plánovania a realizácie činností zameraných na trvaloudržateľný rozvoj a ochranu životného prostredia sa aktívne zapájajú aktéri spoločnosti.	Obec Veľké Úľany /SK/ a Mesto Jánossomorja /HU/	Pri plánovaní a implementácii projektu členovia samospráv (starosta, poslanci zastupiteľstiev, členovia odborných komisií) sa zaoberajú so zabezpečením údržby koryt zberačov vody a ich okolia, záchranou a spozorovaním flóry, fauny a kontroly kvality vody.
Aktívna ochrana prírodných hodnôt.	Obec Veľké Úľany /SK/ a Mesto Jánossomorja /HU/	Počas implementácie a po ukončení projektu obce budú mať stálu úlohu udržiavať korytá zberačov vody a ich okolia. Výsledky laboratórných analýz vody a spozorovaní flóry a fauny budú vyhodnotené na medzinárodných stretnutiach, a v prípade zistenia významného znečisťovania vykonajú potrebné opatrenia.
V obsahu a forme vzdelávania sa dôraznejšie objavujú témy a hodnoty udržateľných princípov (rozširovanie a rozvíjanie poznatkov).	Obec Veľké Úľany /SK/ a Mesto Jánossomorja /HU/	Analýzy kvality vody a spozorovania flóry a fauny vykonané v základných školách vytvárajú hmatateľné formy princípov udržateľnosti, pedagógovia bezprostredne sa môžu odvolať na viditeľné

		prírodné procesy.
Je zavedené pravidelné hodnotenie ekologického správania sa organizácie.	Obec Veľké Úľany /SK/ a Mesto Jánossomorja /HU/	Podľa zákona obce sú pôvodcami odpadu, teda zdrojom znečisťovania prostredia. Pravidelné kontroly vôd zberačov vody, spozorovania živého sveta na brehoch slúžia ako indikátory znečistenia prostredia obcí. Spozorovania sú pravidelné, výsledky sú porovnateľné a vyhodnotiteľné.
Je zabezpečené šírenie vedomostí o trvalej udržateľnosti.	Obec Veľké Úľany /SK/ a Mesto Jánossomorja /HU/	Žiaci o svojich školských aktivitách rozprávajú aj v rodinnom kruhu, preto rodičia a starí rodičia sa stretnú s otázkami trvalej udržateľnosti. Poznatky týkajúceho sa trvalej udržateľnosti sú stálymi témami článkov v obecných novinách komisie pre životné prostredie.
Existuje možnosť prístupu verejnosti k aktuálnym ekologickým informáciám danej organizácie.	Obec Veľké Úľany /SK/ a Mesto Jánossomorja /HU/	Výsledky spozorovania prostredia, množstvo produkovaného odpadu budú publikované v miestnych novinách a na internetových stránkach obcí.

Opatrenia rovnosti príležitostí

Opatrenia rovnosti príležitostí	
Opatrenia	Podrobný popis
Cieľová skupina rovnosti príležitostí, alebo ich zástupcovia boli zapojení do plánovania projektu	Do tvorby projektu sa aktívne zapojil predseda sociálnej komisie, ktorý kontroloval príležitosti zdravotne postihnutých a sociálne odkázaných na využitie výsledkov projektu.
V organizácii sa realizujú/ sú plánované verejnoprospešné práce	Aktivita projektu, ktorá smeruje na revitalizáciu koryta a jeho okolia predpokladá väčšie množstvo verejnoprospešných prác, lebo k tomu postačuje nižšia vzdelanostná úroveň.
Produkt a/ alebo služba, ktoré vzniknú v rámci realizácie projektu budú vplývať na zlepšenie situácie a kvalitu života	Medzi obyvateľov žijúcich v okolí revitalizovaného koryta žije početné množstvo znevýhodnených rodín. Údržba a spozorovanie brehu koryta zlepší prostredie obydľia, situáciu a kvalitu života týchto rodín, a umožňuje zistiť prípadnú potrebu rýchlej pomoci.

MERANIA A VÝSLEDKY LABORATÓRNYCH TESTOV

/fómenü/

FOTOGALÉRIA

/fómenü

SŤAHOVANIE SÚBOROV

/fómenü

KALENDÁR UDALOSTÍ